

WYTYCZNE NR 2 /25

DYREKTORA GENERALNEGO SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

z dnia 4 września 2025 r.

w sprawie technicznego zabezpieczenia ochronnego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869, z późn. zm.¹⁾), zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Wytyczne regulują zasady technicznego zabezpieczenia ochronnego jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, zwanych dalej „jednostkami”, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, zwanej dalej „ustawą”, w szczególności wymogi dotyczące:

- 1) ogrodzeń i bram;
- 2) placów spacerowych;
- 3) drzwi i krat;
- 4) siatek i przeston stosowanych w oknach budynków oraz budowli;
- 5) dodatkowych zabezpieczeń techniczno-ochronnych;
- 6) oświetlenia terenu.

§ 2. 1. Przepisy wytycznych stosuje się podczas planowania i przygotowywania procesu inwestycyjnego obejmującego:

- 1) budowę albo przebudowę jednostek;
- 2) budowę albo przebudowę zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

2. Montaż zabezpieczeń techniczno-ochronnych wykonuje się zgodnie z zaleceniami producenta i sztuką budowlaną.

3. Techniczne zabezpieczenie ochronne jednostek wykonuje się adekwatnie do ustalonego sposobu ochrony tej jednostki, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 249a pkt 6-8 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 911), zwanej dalej „Kodeksem”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1871 oraz z 2025 r. poz. 179, 240, 718 i 820.

4. Kierownicy jednostek, w których techniczne zabezpieczenie ochronne nie odpowiada niniejszym wytycznym, są obowiązani do podejmowania działań, które zmierzają do zabezpieczenia ich w sposób odpowiadający tym wymagom.

§ 3. Użyte w wytycznych określenia oznaczają:

- 1) ogrodzenie ochronne - ogrodzenie terenu zakładu karnego albo aresztu śledczego, które składa się z linii ogrodzenia zewnętrznego oraz linii ogrodzenia wewnętrznego, z pasem ochronnym zorganizowanym pomiędzy tymi liniami albo z jednej linii ogrodzenia;
- 2) teren jednostki - obszar jednostki, na którym stosuje się sposób ochrony oraz oznaczony na planie sytuacyjnym, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 249a pkt 6-8 Kodeksu;
- 3) wyгородzenie wewnętrzne - wyгородzenie o przeznaczeniu ochronnym wydzielające poszczególne rejony na terenie zakładu karnego albo aresztu śledczego;
- 4) zabezpieczenia techniczno-ochronne - zabezpieczenia fizyczne lub elektroniczne służące ochronie porządku i bezpieczeństwa na terenie zakładu karnego albo aresztu śledczego.

Zabezpieczeniami techniczno-ochronnymi są w szczególności:

- a) ogrodzenie ochronne,
- b) wyгородzenia wewnętrzne,
- c) bramy, drzwi i kraty wraz z zamkami,
- d) okna o wzmocnionej odporności na włamanie,
- e) przesłony i siatki w otworach okiennych,
- f) oświetlenie terenu jednostki,
- g) agregat prądotwórczy lub inne zastępcze źródła energii elektrycznej i oświetlenia,
- h) zabezpieczenia studzienek, kanałów, urządzeń wentylacyjnych, rynien, instalacji odgromowych, słupów, masztów antenowych, kominów i innych punktów wysokościowych, świetlików, wejść na strychy, wejść na dachy oraz wejść do piwnic,
- i) urządzenia rejestrujące obraz lub dźwięk, w tym system telewizji przemysłowej,
- j) urządzenia elektronicznego systemu kontroli dostępu,
- k) urządzenia do kontroli osób, przedmiotów, bagaży, pojazdów i ładunków tych pojazdów,
- l) instalacja przyzywowa,
- m) środki łączności,
- n) instalacja alarmowa,
- o) sprzęt kwaterunkowy mocowany na stałe.

§ 4. Wszelkie odstępstwa od niniejszych wytycznych wymagają pisemnej zgody Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Rozdział 2

Pas ochronny, ogrodzenia, bramy i place spacerowe

§ 5. 1. Szerokość pasa ochronnego wynosi co najmniej 2,5 m.

2. Pas ochronny, w wypadkach uzasadnionych warunkami architektonicznymi, może stanowić teren znajdujący się pomiędzy linią ogrodzenia zewnętrznego a wygradzeniem wewnętrznym. W takim wypadku szerokość pasa ochronnego nie obowiązuje, a wygradzenie wewnętrzne należy wykonać zgodnie z wymogami określonymi dla linii ogrodzenia wewnętrznego.

3. Siatka stalowa zwykła, stosowana w ogrodzeniu ochronnym oraz wygradzeniach wewnętrznych, wykonana jest z drutu stalowego, ocynkowanego, o średnicy 2,8-4 mm. Bok oczka siatki nie może być większy niż 5 cm.

4. Wszelkie połączenia siatek, w tym z elementami innych zabezpieczeń techniczno-ochronnych, budynkami i budowlami, wykonuje się w sposób uniemożliwiający przedostanie się pomiędzy nimi oraz rozłączenie ich bez użycia narzędzi.

5. Zwoje przestrzenne z drutu ostrzowego na liniach ogrodzenia oraz wygradzeniach należy montować od strony wewnętrznej jednostki.

§ 6. 1. W zakładach karnych typu zamkniętego oraz w aresztach śledczych, zwanych dalej „zakoładami tymi zamkniętymi”:

1) linia ogrodzenia zewnętrznego:

- a) wykonana jest z materiału pełnego, w sposób zachowujący możliwie największą gładkość materiału oraz z możliwie minimalną liczbą poziomych przerw dylatacyjnych; jeżeli linia nie posiada wymaganej wysokości i niemożliwe jest nadbudowanie istniejącej linii w technologii, w której została wykonana, dopuszcza się jej podwyższenie za pomocą siatki z drutu ostrzowego, rozpiętej na słupach stalowych, mocowanych do istniejącej linii ogrodzenia zewnętrznego, z zastrzeżeniem, że do wysokości co najmniej 4 m, mierzonej od poziomu terenu wewnątrz zakładu, linia wykonana będzie z materiału pełnego,
- b) jej wysokość wynosi 5-6 m od poziomu terenu wewnątrz zakładu,
- c) wysokość linii zwieńczona jest dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego, każdy o średnicy 0,73-0,98 m; zwoje rozmieszcza się w taki sposób, aby zwój zamontowany wyżej nie wykraczał powyżej górnej krawędzi linii ogrodzenia więcej niż połowę swojej średnicy oraz nie znajdował się poniżej tej krawędzi, a zwój zamontowany poniżej znajdował się w odstępnie 0,5 m mierząc pomiędzy górną krawędzią zwoju dolnego a dolną krawędzią zwoju górnego, a także aby pomiędzy zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń, a na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów;

2) linia ogrodzenia wewnętrznego:

- a) wykonana jest z siatki z drutu ostrzowego, rozpiętej na słupach stalowych; na całej długości, między słupami, wykonuje się cokół betonowy; dół siatki zwieńczony jest ocynkowaną linką lub drutem stalowym o średnicy 5-6 mm albo ocynkowanym płaskownikiem stalowym o wymiarach 20x5 mm na wysokości nie większej niż 5 cm od górnej krawędzi cokołu; płaskownik, linkę lub drut zwieńczający dół siatki należy punktowo mocować do cokołu betonowego, w odległościach nie większych niż 0,5 m, w taki sposób, aby mocowania nie można było rozłączyć od cokołu używając dźwigni o długości 0,5 m, obciążonej siłą człowieka, przyłożonej bezpośrednio przy mocowaniu,
- b) jej wysokość wynosi 4-5 m od poziomu terenu,
- c) wysokość linii zwieńczona jest dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego, w sposób określony w pkt 1 lit. c, niezależnie od zwieńczenia wysokości wygradzenia można zabezpieczać linię dodatkowymi zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego;

3) wygradzenie wewnętrzne:

- a) wykonane jest z siatki z drutu ostrzowego lub z siatki stalowej zwykłej, w sposób określony w pkt 2 lit. a i b,
- b) wysokość wygradzenia zwieńczona jest od góry jednym zwojem albo dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego o średnicy 0,73-0,98 m; zwoje rozmieszcza się w taki sposób, aby zwój zamontowany wyżej nie wykraczał powyżej górnej krawędzi linii ogrodzenia więcej niż połowę swojej średnicy oraz nie znajdował się poniżej tej krawędzi, a zwój zamontowany poniżej znajdował się w odstępie 0,5 m mierząc pomiędzy górną krawędzią zwoju dolnego a dolną krawędzią zwoju górnego, a także aby pomiędzy zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń, a na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów; niezależnie od zwieńczenia wysokości wygradzenia można zabezpieczać linię dodatkowymi zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego;

4) bramy spełniają następujące wymogi:

- a) szerokość i wysokość bram oraz słuz tych bram są zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami ochrony przeciwpożarowej,
- b) organizuje się co najmniej dwie bramy:
 - bramę główną,
 - bramę gospodarcząobie wykonane z materiału pełnego, wyposażone w napęd mechaniczny, funkcjonują w systemie śluzy z bramami wewnętrznymi, które są ażurowe i wyposażone w napęd mechaniczny,

- c) bramy umieszczone w ogrodzeniu ochronnym lub w wygradzeniach wewnętrznych, zabezpieczone są przed możliwością ich pokonania; zabezpieczenie to stanowi przedłużenie zabezpieczenia ogrodzenia ochronnego lub wygradzenia wewnętrznego i umożliwia otwieranie tych bram; wymogi te dotyczą także furt przejściowych w tych ogrodzeniach oraz wygradzeniach;
- 5) place spacerowe spełniają następujące wymogi:
- a) mają kształt czworoboków; minimalna powierzchnia jednego placu spacerowego wynosi 20 m^2 , a najkrótszy bok tego placu nie może być krótszy niż 2,2 m,
 - b) wygradzenia pomiędzy poszczególnymi placami spacerowymi oraz ogrodzenia placów spacerowych są wykonane z materiału pełnego i mają 3 m wysokości mierzonej od poziomu terenu wewnątrz placu,
 - c) pokryte są od góry siatką z drutu ostrzowego lub siatką stalową zwykłą, lub metalowymi prętami w sposób uniemożliwiający przedostanie się osadzonego pomiędzy nimi,
 - d) posiadają zadaszone miejsce, które umożliwia schronienie się osadzonych przed opadami atmosferycznymi oraz ławkę trwale zamocowaną do podłoża,
 - e) jeżeli na placu spacerowym zorganizowano urządzenia sportowo-rekreacyjne, przytwierdza się je trwale do podłoża,
 - f) nawierzchnia placu wykonana jest z betonu, z zapewnieniem odprowadzenia lub wsiąkania wody opadowej,
 - g) dojścia z budynków zakwaterowania osadzonych do placów spacerowych wygradzone są siatką stalową zwykłą, o wysokości 3 m, w sposób określony w pkt 2 lit. a oraz pokryte są od góry siatką stalową zwykłą; w wypadku przecinania się tych wygradzeń z drogami pożarowymi, na odcinku przebiegania drogi pożarowej należy odstąpić od pokrycia dojścia siatką stalową oraz zastosować w wygradzeniu bramy umożliwiające wykorzystanie drogi pożarowej, zwieńczone od góry przestrzennym zwojem drutu ostrzowego w sposób umożliwiający ich otwieranie;
- 6) place przeznaczone do gier zespołowych oraz place posiadające inną funkcję rekreacyjno-sportową spełniają następujące wymogi:
- a) wygradzenie placu wykonane jest z siatki stalowej zwykłej, w sposób określony w pkt 2 lit. a, oraz posiada 6 m wysokości mierzonej od poziomu terenu wewnątrz placu; zwieńczone jest od góry dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego o średnicy 0,73-0,98 m, umieszczonymi po jednym z obu stron wygradzenia, w taki sposób, aby pomiędzy zastosowanymi zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń oraz na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów,

- b) jeżeli na placu spacerowym zorganizowano urządzenia sportowo-rekreacyjne, przytwierdza się je trwale do podłoża;
- 7) place spacerowe przeznaczone dla osadzonych stwarzających poważne zagrożenie społeczne albo poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa zakładu karnego albo aresztu śledczego:
 - a) nie mogą przylegać do linii ogrodzenia zewnętrznego,
 - b) mogą przylegać do linii ogrodzenia wewnętrznego, jeżeli ogrodzenie placu spacerowego wykonane jest z materiału pełnego,
 - c) zabezpiecza się w szczególności przez pokrycie ich od góry metalowymi prętami w sposób uniemożliwiający przedostanie się osadzonego pomiędzy nimi.

2. W zakładach karnych typu półotwartego:

- 1) linia ogrodzenia zewnętrznego:
 - a) wykonana jest z materiału pełnego, w sposób zachowujący możliwie największą gładkość materiału oraz z możliwie minimalną liczbą poziomych przerw dylatacyjnych albo z siatki stalowej zwykłej, rozpiętej na słupach stalowych,
 - b) jej wysokość wynosi 4-5 m od poziomu terenu wewnątrz zakładu,
 - c) wysokość linii zwieńczona jest dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego każdy o średnicy 0,73-0,98 m, zwoje rozmieszcza się w taki sposób, aby zwój zamontowany wyżej nie wykraczał powyżej górnej krawędzi linii ogrodzenia więcej niż połowę swojej średnicy oraz nie znajdował się poniżej tej krawędzi, a zwój zamontowany poniżej znajdował się w odstępnie 0,5 m mierząc pomiędzy górną krawędzią zwoju dolnego a dolną krawędzią zwoju górnego, a także aby pomiędzy zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń, a na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów;
- 2) linia ogrodzenia wewnętrznego:
 - a) wykonana jest z siatki z drutu ostrzowego lub z siatki stalowej zwykłej, rozpiętej na słupach stalowych, w sposób określony w ust. 1 pkt 2 lit. a,
 - b) jej wysokość wynosi 3-4 m od poziomu terenu,
 - c) wysokość linii zwieńczona jest jednym zwojem albo dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego każdy o średnicy 0,73-0,98 m, zwoje rozmieszcza się w taki sposób, aby zwój zamontowany wyżej nie wykraczał powyżej górnej krawędzi linii ogrodzenia więcej niż połowę swojej średnicy oraz nie znajdował się poniżej tej krawędzi, a zwój zamontowany poniżej znajdował się w odstępnie 0,5 m mierząc pomiędzy górną krawędzią zwoju dolnego a dolną krawędzią zwoju górnego, a także aby pomiędzy zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń, a na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów;

niezależnie od zwieńczenia wysokości wygradzenia można zabezpieczać linię dodatkowymi zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego;

- 3) wygradzenie wewnętrzne wykonane jest w sposób określony w pkt 2;
- 4) bramy są zorganizowane w sposób określony w ust. 1 pkt 4, z zastrzeżeniem, że jeżeli linia ogrodzenia zewnętrznego jest linią ażurową, brama główna oraz brama gospodarcza mogą być ażurowe;
- 5) place spacerowe:
 - a) ogrodzone są siatką stalową zwykłą o wysokości 3 m,
 - b) spełniają wymogi określone w ust. 1 pkt 5 lit. a oraz d-f.

3. W zakładach karnych typu otwartego:

- 1) ogrodzenie ochronne składa się co najmniej z jednej linii wykonanej z siatki stalowej zwykłej, posiada 3 m wysokości mierzonej od poziomu terenu wewnątrz zakładu; wysokość ogrodzenia zwieńczona jest od góry jednym zwojem albo dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego o średnicy 0,73-0,98 m; zwoje rozmieszcza się w taki sposób, aby zwój zamontowany wyżej nie wykraczał powyżej górnej krawędzi linii ogrodzenia więcej niż połowę swojej średnicy oraz nie znajdował się poniżej tej krawędzi, a zwój zamontowany poniżej znajdował się w odstępnie 0,5 m mierząc pomiędzy górną krawędzią zwoju dolnego a dolną krawędzią zwoju górnego, a także aby pomiędzy zwojami a linią ogrodzenia nie występowała wolna przestrzeń, a na odcinku 1 mb znajdowało się co najmniej 5 zwojów;
- 2) bramy są zorganizowane w sposób określony w ust. 1 pkt 4, z zastrzeżeniem, że nie stosuje się wymogu dotyczącego wykonania ich z materiału pełnego i wyposażenia w napęd mechaniczny.

Rozdział 3

Drzwi i kraty

§ 7. 1. Drzwi i kraty stosowane w zakładach karnych i aresztach śledczych spełniają następujące wymogi:

- 1) wizjer w drzwiach do celi mieszkalnej jest zabezpieczony szkłem hartowanym oraz od strony korytarza ruchomą przesłoną; dopuszcza się stosowanie wizjerów elektronicznych, które zapewniają podgląd wizji z celi jedynie bezpośrednio przy wejściu do niej oraz nie rejestrują obrazu ani dźwięku;
- 2) drzwi do cel mieszkalnych w zakładach typu zamkniętego można wyposażać w zamykane okienko podawcze.

2. Kraty okienne w budynkach, które nie są budynkami zakwaterowania osadzonych, spełniają następujące wymogi:

- 1) w zakładach typu zamkniętego okna są okratowane:
 - a) jeżeli budynek stanowi część linii ogrodzenia ochronnego, w ścianach skierowanych na zewnątrz zakładu lub na pas ochronny oraz w oknach budynków, w których mogą czasowo przebywać osadzeni bez dozoru lub w wydzielonych przegrodą częściach tych budynków - kraty odpowiadają wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu zamkniętego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy,
 - b) w oknach innych budynków, niż wymienione w lit. a, kraty odpowiadają wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 2) w zakładach typu półotwartego, jeżeli budynek stanowi część linii ogrodzenia ochronnego, w ścianach skierowanych na zewnątrz zakładu lub na pas ochronny - kraty odpowiadają wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 3) w zakładach typu otwartego, jeżeli budynek stanowi część linii ogrodzenia ochronnego, w ścianach skierowanych na zewnątrz zakładu - kraty odpowiadają wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy.

3. Kraty wejściowe do budynków, które nie są budynkami zakwaterowania osadzonych oraz kraty przejściowe w tych budynkach, spełniają następujące wymogi:

- 1) otwierają się zgodnie z kierunkiem ewakuacji;
- 2) uniemożliwiają kolizję ze skrzydłem drzwi oraz innej kraty, podczas ich otwierania;
- 3) w zakładach typu zamkniętego:
 - a) w budynkach, w których mogą czasowo przebywać osadzeni bez dozoru lub w wydzielonych przegrodą częściach tych budynków, kraty odpowiadają wymogom odpowiednio krat wejściowych oraz krat przejściowych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu zamkniętego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy,
 - b) w budynkach innych niż wymienione w lit. a, kraty odpowiadają wymogom odpowiednio krat wejściowych oraz krat przejściowych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach karnych typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;

- 4) w zakładach typu półotwartego kraty odpowiadają wymogom odpowiednio krat wejściowych oraz krat przejściowych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach karnych typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 5) w zakładach typu otwartego można nie stosować krat przejściowych i krat wejściowych.

Rozdział 4

Siatki i przesłony w otworach okiennych

§ 8. 1. Otwory okienne w zakładach typu zamkniętego, w budynkach zakwaterowania osadzonych, są wyposażone w siatki stalowe i przesłony.

2. Siatki stalowe montowane w otworach okiennych wykonane są z drutu stalowego o średnicy 2-3 mm. Bok oczka siatki nie może być większy niż 2 cm. Dopuszcza się stosowanie siatek cięto-ciągnionych zachowujących parametry określone dla siatek stalowych. Rama siatki wykonana jest z kątownika stalowego, o przekroju od 20x20 mm do 30x30 mm, cała konstrukcja ramy, wraz z zastosowaną siatką, jest ocynkowana.

3. Przesłony w otworach okiennych spełniają następujące wymogi:

- 1) ich konstrukcja jest wykonana z kształtowników stalowych, ocynkowanych lub innego materiału, który nie ulega korozji;
- 2) ich konstrukcja przesłania cały otwór okienny;
- 3) przesłony są wypełnione płytą poliwęglanową o grubości co najmniej 2 mm, trudno zapalną i nieprzezroczystą, o współczynniku przenikania światła 70%-80%.

4. Przesłony w otworach okiennych montuje się w sposób gwarantujący dopływ świeżego powietrza, o ile dopływ tego powietrza nie jest zapewniany w pomieszczeniu w inny sposób. Przestrzenie zapewniające dopływ świeżego powietrza wykonuje się w sposób, który uwzględnia ochronę przed przekazywaniem przedmiotów pomiędzy celami mieszkalnymi.

Rozdział 5

Zabezpieczenia dodatkowe

§ 9. 1. W zakładach typu zamkniętego:

- 1) studzienki i wejścia do kanałów są zabezpieczone w sposób uniemożliwiający ich otwarcie bez użycia narzędzi;
- 2) otwory - w szczególności dachowe, sufitowe i wentylacyjne, o średnicy lub przekątnej większej niż 30 cm, są zabezpieczone zamykaną kratą lub blachą stalową o grubości 5 mm:

- a) w budynkach, w których mogą czasowo przebywać osadzeni bez dozoru lub w wydzielonych przegrodą częściami tych budynków - zamykana krata odpowiada wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu zamkniętego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy,
 - b) w budynkach innych, niż wymienione w lit. a, kraty odpowiadają wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 3) zabezpieczenie budynków, w szczególności rur spustowych, odgromników, słupów, masztów, kominów i innych punktów wysokościowych oraz daszków nad wejściami do budynków, uniemożliwia wspinanie się na nie, a także wspinanie się po nich w szczególności na budynki stanowiące część linii ogrodzenia ochronnego lub wyгородzenia wewnętrznego;
 - 4) krawędzie dachu lub ściany budynków, które stanowią linię ogrodzenia ochronnego, zabezpiecza się od strony terenu jednostki dwoma zwojami przestrzennymi z drutu ostrzowego, o średnicy 0,73-0,98 m. Zabezpieczenie to stanowi przedłużenie zabezpieczenia linii ogrodzenia ochronnego i jest umieszczone możliwie na tej samej wysokości, z zastrzeżeniem, że pomiędzy zwojami a krawędzią dachu, ścianą budynku albo inną konstrukcją, do której je zamocowano, nie może występować wolna przestrzeń oraz na odcinku 1 mb znajduje się co najmniej 5 zwojów.

2. W zakładach typu półotwartego:

- 1) otwory - w szczególności dachowe, sufitowe i wentylacyjne, o średnicy lub przekątnej większej niż 30 cm, są zabezpieczone zamykaną kratą lub blachą stalową o grubości 5 mm; zamykana krata odpowiada wymogom krat okiennych w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładach typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy;
- 2) stosuje się ust. 1 pkt 1, 3 i 4.

3. W zakładach typu otwartego organizuje się jedno pomieszczenie, w którym zabezpieczenia techniczno-ochronne odpowiadają co najmniej wymogom zabezpieczeń w budynkach zakwaterowania osadzonych w zakładzie typu półotwartego; wymogi te określono w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy.

§ 10. 1. Teren zakładu karnego oraz aresztu śledczego jest oświetlony przez instalację oświetleniową w taki sposób, by umożliwić jego obserwację oraz prawidłowe działanie zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

2. Infrastrukturą oraz obszarami, które pozostają oświetlone przez instalację oświetleniową w sposób umożliwiający ich obserwację oraz prawidłowe działanie zabezpieczeń techniczno-ochronnych, są w szczególności:

- 1) budynki zakwaterowania osadzonych;
- 2) linie ogrodzenia ochronnego wraz z budynkami, które stanowią część tych linii;
- 3) wieżyczki ochronne;
- 4) obszary objęte ochroną przez elektroniczne zabezpieczenia techniczno-ochronne; dopuszcza się doświetlanie tych obszarów przy wzbudzeniu czujników elektronicznych zabezpieczeń techniczno-ochronnych, z zastrzeżeniem infrastruktury, o której mowa w pkt 2;
- 5) wejścia do budynków, innych niż wymienione w pkt 1, oraz wejścia do budowli, oraz przejścia w wygradzeniach wewnętrznych;
- 6) obszar przy bramach wjazdowych oraz wejściach na teren jednostki, także od strony zewnętrznej tego terenu.

3. Dopuszcza się oświetlanie instalacją oświetleniową powiązaną z czujnikami ruchu, odpowiednio do sygnałów tych czujników, infrastruktury oraz obszarów:

- 1) wymienionych w ust. 2 pkt 5 i 6;
- 2) innych niż wymienione w ust. 2.

4. W czasie przeglądów zabezpieczeń techniczno-ochronnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 249a pkt 6-8 Kodeksu, sprawdza się, czy instalacja oświetleniowa umożliwia właściwą obserwację elementów infrastruktury oraz terenu zakładu karnego albo aresztu śledczego oraz czy umożliwia prawidłowe działanie zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

Rozdział 6

Domy przejściowe oraz domy dla matki i dziecka

§ 11. 1. Użyte w niniejszym rozdziale określenie „dom przejściowy” oznacza oddział zewnętrzny zakładu karnego albo aresztu śledczego, albo oddział mieszkalny tego zakładu karnego albo aresztu śledczego położony poza ogrodzeniem ochronnym, utworzony w ramach pilotażowych kompleksów penitencjarnych realizujących program „Sprawiedliwość”.

2. W domach przejściowych oraz w domach dla matki i dziecka, o których mowa w art. 87 § 4 Kodeksu, przepisy niniejszego zarządzenia stosuje się odpowiednio, uwzględniając warunki systemu penitencjarnego, klasyfikację osadzonych oraz potrzeby w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w tych domach, a w wypadku domów matki i dziecka dodatkowo przepisy wydane na podstawie art. 87 § 5 Kodeksu.

§ 12. 1. W domach przejściowych nie stosuje się krat okiennych.

2. W domach przejściowych nie organizuje się pomieszczenia, o którym mowa w § 9 ust. 3.

3. Wymogów określonych w § 10 ust. 2-4 nie stosuje się w domach przejściowych; w czasie przeglądów zabezpieczeń techniczno-ochronnych, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 249a pkt 6-8 Kodeksu, sprawdza się, czy instalacja oświetleniowa umożliwia prawidłowe działanie zabezpieczeń techniczno-ochronnych.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

§ 13. 1. Tracą moc wytyczne Nr 3/2022 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie technicznego zabezpieczenia ochronnego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

2. Wytyczne wchodzi w życie z dniem 1 października 2025 r.

**DYREKTOR GENERALNY
SŁUŻBY WIĘZiennej**

plk Renata Niziołek

UZASADNIENIE

Zagadnienia regulowane niniejszym wytycznymi dotychczas pozostawały określone w wytycznych nr 3/2022 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie technicznego zabezpieczenia ochronnego w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej, wydanych na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 11 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1869, z późn. zm.).

Nie nastąpiła merytoryczna zmiana ustawowego upoważnienia do wydania regulacji w przedmiotowym zakresie, nie zostało ono także uchylone.

Zmiana wprowadza generalną regulację w zakresie technicznego zabezpieczenia ochronnego domów przejściowych przynależących do „Pilotażowych kompleksów penitencjarnych”. Kompleksy te powstały w ramach programu „Sprawiedliwość”. Domy przejściowe występują jako oddziały zewnętrzne zakładów karnych albo aresztów śledczych albo jako oddziały mieszkalne tych zakładów albo aresztów - zlokalizowane poza ogrodzeniem ochronnym jednostki. Wykonanie ich technicznego zabezpieczenia ochronnego zostało uwolnione spod wymogów przepisów szczegółowych określających standardy dla ogrodzeń i bram, placów spacerowych, drzwi i krat, siatek i przesłon stosowanych w oknach budynków, budowli, dodatkowych zabezpieczeń techniczno-ochronnych oraz oświetlenia terenu. Standard tego zabezpieczenia musi zostać określony indywidualnie dla każdego z domów z uwzględnieniem jego architektury, infrastruktury, warunków i właściwości osobistych przebywających w nim osadzonych oraz warunków systemu penitencjarnego realizowanego w kompleksie.

Ponadto, w projektowanym akcie normatywnym zrezygnowano z wymogów zakładających stosowanie zabezpieczeń zgodnie z podziałem jednostki na rejony: zakwaterowania osadzonych, administracyjny oraz gospodarczy. Praktyka pokazała, że rejony te często się krzyżują i nie jest możliwe utrzymanie konwencji takiego podziału w stosowaniu zabezpieczeń, a stosowanie wygradzeń wewnętrznych musi pozostawać sprawą fakultatywną, zależną od indywidualnych warunków zakładu karnego albo aresztu śledczego. Uproszczono definicję ogrodzenia ochronnego, usunięto definicje linii wewnętrznej, linii zewnętrznej oraz pasa ochronnego stawiając na powszechność tych nazw pośród adresatów aktu oraz na dyrektywę znaczenia językowego. Usunięto odrębność nazwy „zamek” jako kolejnego zabezpieczenia, która aktualnie funkcjonuje łącznie z nazwami brama, drzwi i krata (§ 3 pkt 6 lit. c), co ma swoje merytoryczne uzasadnienie w bieżącej praktyce kontrahentów dostarczających te elementy infrastruktury, którzy traktują w szczególności kraty z ich zamkami oraz drzwi z ich zamkami jako jeden produkt i wystawiają na nie jeden całościowy atest potwierdzający poziom odporności. Zdobycie odrębnego atestu na zamek stało się na rynku problematyczne.

Doprecyzowano sposób mierzenia wysokości ogrodzeń, którym stawia się w wytycznych zarządzeniu odpowiedni standard. Określono standard dla materiału pełnego, z którego wykonuje się linię ogrodzenia zewnętrznego w jednostkach. Musi on zachowywać możliwie największą gładkość oraz możliwie najmniejszą liczbę poziomych przerw dylatacyjnych (§ 6 ust. 1 pkt 1 lit. a, ust. 2 pkt 1 lit. a). W każdym typie zakładu karnego oraz aresztu śledczego dopuszczono możliwość stosowania zwojów przestrzennych drutu ostrzowego o średnicy 0,73-0,98 m, doprecyzowano sposób mierzenia odległości pomiędzy zwojami, a także określono sposób ich montowania (pomiędzy zwojami a linią nie może występować wolna przestrzeń) oraz określono gęstość stosowania zwojów przestrzennych drutu ostrzowego - co najmniej 5 zwojów na odcinku 1 mb. Doprecyzowano wymogi dotyczące dolnego zwieńczenia siatki w linii ogrodzenia wewnętrznego, linkę albo płaskownik zwieńczające siatkę od dołu należy mocować na wysokości nie większej niż 5 cm od górnej krawędzi cokołu (§ 6 ust. 1 pkt 2 lit. a), dodano także kryterium weryfikujące skuteczność zastosowanego zwieńczenia, którym jest próba rozłączenia elementów ogrodzenia z użyciem metalowej dźwigni o długości 50 cm, na którą oddziałuje siła człowieka.

Zaprojektowano także możliwość wykorzystywania w drzwiach cel mieszkalnych wizjerów elektronicznych, z zastrzeżeniem, że zapewniać będą one podgląd wizji z celi wyłącznie bezpośrednio przy wejściu do niej oraz nie będą one rejestrować obrazu ani dźwięku z celi, ponieważ nie mogą stanowić punktów kamerowych wewnętrznego systemu monitorowania zakładu (§ 7 ust. 1 pkt 1).

Wskazano rozwiązania techniczne do zastosowania w wypadkach krzyżowania się dróg pożarowych z wygrodzonymi drogami dojścia do placów spacerowych (§ 6 ust. 1 pkt 5 lit. g). Dopuszczono stosowanie, w zabezpieczeniach otworów okiennych, siatek cięto-ciągnionych.

Uporządkowano także wymóg dotyczący tworzenia w zabezpieczeniach otworów okiennych - przestrzeni zapewniających dopływ świeżego powietrza. Wykonując je należy pamiętać o uwzględnieniu ochrony przed procederem przekazywania przedmiotów pomiędzy celami mieszkalnymi przez osoby pozbawione wolności. Nie określono w tym miejscu precyzyjnego rozwiązania technicznego, które ma przed tym chronić, z uwagi na istotne zróżnicowanie przedmiotowego problemu w poszczególnych zakładach jednostkach. Praktyka wskazuje, że stosowanymi rozwiązaniami są np. elementy ostrzowe w dolnych częściach zabezpieczenia okien (przecinanie sznurków i linek) oraz przesłony montowane na ścianach budynków uniemożliwiające kontakt z osadzonymi w sąsiadujących oknach bocznych.

Wprowadzane niniejszym aktem zmiany w prawie wewnętrznym Dyrektora Generalnego Służby Więziennej nie wiążą się ze skutkami dla budżetu więziennictwa, ponieważ wykonane albo zaprojektowane (i będące na etapie inwestycyjnym, którego zmiana wiązałaby się ze skutkiem

finansowym) w czasie obowiązywania poprzednich wytycznych obiekty nie wymagają ich niezwłocznego modernizowania. Przepis § 2 ust. 4 obliguje dyrektorów do stałego uwzględniania w gospodarowaniu jednostką potrzeby rozwoju stanu technicznego zabezpieczenia, co najmniej do poziomu minimalnych wymogów określonych w wytycznych. Realizacja zadań w tym obszarze, prowadzona w ramach możliwości kierowników jednostek związanych z posiadanymi zasobami, będzie podlegała kontroli wykonywanej przez dyrektorów okręgowych oraz Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

Zmiany oddziaływać będą na koszt przeprowadzanych modernizacji oraz budowę nowych elementów infrastruktury zakładów karnych i aresztów śledczych, jednak w stopniu relatywnie nieistotnym wobec kosztów tego typu inwestycji.

